بین المللی

آغاز مذاکرات ایران و اروپا در استانبول

مذاکرات ایران با کشورهای آلمان، انگلیس و فرانسه در سرکنسولگری ایران در استانبول آغاز شده است.

به گزارش زمان به نقل ازفارس، خبرنگار شبکه المیادین گزارش کرد که مذاکرات میان ایران و تروئیکای اروپایی (آلمان، فرانسه و انگلیس) دیروز (جمعه) در سرکنسولگری ایران در شهر استانبول ترکیه آغاز شده است. پیش از این، رویترز گزارش کرده بود که گفت‌وگوها میان دیپلمات‌های ارشد ایران و اروپا در حالی قرار است برگزار شود که هر دو طرف در تلاش هستند تا پیش از دور پنجم مذاکرات مورد انتظار بین ایران و آمریکا در روزهای آینده، موضع خود را تثبیت کنند. گفت‌وگوهای قبلی که قرار بود دوم مه (۱۲ اردیبهشت) در پایتخت ایتالیا بین ایران و اروپا برگزار شود، بعد از تعویق مذاکرات ایران و آمریکا و عدم حضور هیأت‌ها در رم، به تعویق افتاد. وزیر خارجه ایران سید عباس عراقچی برای سفر به پاریس، برلین و لندن برای گفت‌وگو و آغاز «فصلی جدید» در روابط اعلام آمادگی کرده، اما همزمان به سه کشور اروپایی هشدار داده که استمرار رویکرد تقابلی فعلی آن‌ها در قبال برنامه هسته‌ای ایران که به فعال کردن مکانیسم موسوم به ماشه و بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران تهدید کرده‌اند، می‌تواند به بحرانی هسته‌ای جهانی که بیش از همه دامن اروپا را می‌گیرد، منجر شود. کشورهای اروپایی بخشی از مذاکرات غیرمستقیم جاری بین ایران و ایالات متحده که دور چهارم آن یکشنبه در عمان به پایان رسید، نیستند. اما ایران در کنار مشورت‌ها با دو کشور دیگر عضو برجام یعنی روسیه و چین، برای گفت‌وگو با آن‌ها هم اعلام آمادگی کرده است. قرار است دور بعدی مذاکرات بین ایران و آمریکا با میانجیگری عمان، پس از مشورت هر دو طرف با پایتخت‌های مربوطه، در روزهای آینده برگزار شود.

ابراز نگرانی نسبت به وخامت اوضاع امنیتی در لیبی

سخنگوی وزارت امور خارجه با ابراز نگرانی شدید از ادامه درگیری‌های نظامی در طرابلس پایتخت لیبی، خواستار توقف فوری خشونت و خونریزی شد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه با ابراز نگرانی شدید از ادامه درگیری‌های نظامی در طرابلس پایتخت لیبی که موجب کشته و زخمی شدن ده‌ها نفر شده است، خواستار توقف فوری خشونت و خونریزی شد. وی با اشاره به مسئولیت همه طرف‌های دخیل در این درگیری‌ها برای کمک به بازگشت آرامش، از آنها دعوت کرد با مبنا قراردادن مصالح و منافع کلان مردم لیبی، مسیر گفتگو و تعامل را برای حل اختلافات در پیش گرفته و اجازه سو استفاده و مداخلات مخرب خارجی را در تحولات لیبی ندهند. بقایی همچنین با خانواده‌های قربانیان و مجروحان این حوادث ابراز همدردی کرد.

بازداشت یک صهیونیست به ادعای همکاری با ایران

رژیم صهیونیستی دیروز (جمعه) از بازداشت یک فرد به اتهام همکاری با جمهوری اسلامی ایران خبر داد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، سرویس امنیت داخلی رژیم صهیونیستی (شاباک) مدعی شد که یک صهیونیست را به دلیل همکاری با ایران بازداشت کرده است. طبق این گزارش، فرد بازداشت‌شده متهم است اقداماتی را به نفع ایران انجام داده و اطلاعاتی را که ممکن است امنیت رژیم صهیونیستی را به خطر بیندازد، منتقل کرده است. شاباک هنوز جزئیات بیشتری درباره هویت این فرد یا نوع دقیق تخلفات منتشر نکرده، اما اعلام کرده است که تحقیقات در این پرونده ادامه دارد. رژیم صهیونیستی طی ماه‌های گذشته نیز چند ساکن سرزمین‌های اشغالی را به اتهام همکاری با ایران بازداشت کرده بود. پیشتر وبگاه «واللا» به نقل از گزارش نهادهای امنیتی رژیم صهیونیستی ادعا کرده بود: ایران در حال جذب جاسوس در اسرائیل است و شهروندان ما حاضرند برای پول به اسرائیل خیانت کنند. این رسانه مدعی شد که شاباک از ابتدای جنگ تا کنون با ۱۱ عملیات جاسوسی و تلاش ایران برای ترور شخصیت‌های صهیونیست مقابله کرده است. واللا همچنین به نقل از گزارش نهادهای امنیتی آورده است: ایرانی‌ها دشمنان پیچیده‌ای هستند که سریع تسلیم نمی‌شوند و به دنبال کانال‌های جدید می‌گردند.

ادعای جدید ترامپ درباره مذاکرات با ایران

دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا دیروز جمعه بار دیگر درباره مذاکرات هسته‌ای غیرمستقیم با ایران اظهارنظر کرد.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، در جریان سفر خود به امارات متحده عربی در روز جمعه بار دیگر پیام‌های دوگانه خود که شامل دعوت به مذاکره و تهدید است را تکرار کرد. او مدعی شد که ایالات متحده «وضعیت ایران» را به هر نحو که شده حل خواهد کرد. او افزود: «ما این وضعیت را به‌طور ۱۰۰ درصد حل خواهیم کرد. یا به‌خوبی و به‌طور مسالمت‌آمیز، یا به‌طور ناخوشایند. و ناخوشایند برای آنها چیز خوبی نخواهد بود.» مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا در موضوع هسته‌ای در دور دوم ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ از ماه پیش با هدف رسیدگی به برنامه هسته‌ای ایران و رفع تحریم‌ها شکل گرفت. این مذاکرات در ادامه تلاش‌های دیپلماتیک برای احیای توافق هسته‌ای (برجام) یا دستیابی به توافقی جدید انجام شد.

« زمان» اهداف سفر منطقه‌ای ترامپ را بررسی می کند؛

بازی پشت پرده سفر ترامپ به خاورمیانه

اختصاصی پیام زمان – در روزهای گذشته، منطقه شاهد تحرکاتی تازه از سوی آمریکا بود؛ تحرکاتی که در قالب سفر دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده به عربستان، امارات و قطر صورت گرفت و همزمان با آن، مواضعی مداخله‌جویانه در قبال جمهوری اسلامی ایران، مقاومت منطقه و مسئله فلسطین از سوی مقامات آمریکایی به‌ویژه شخص ترامپ، ابراز شد.

ترامپ در جریان این سفر منطقه‌ای، با ادعای ارسال «شاخه زیتون» به ایران، بار دیگر سیاست فریبکارانه و تبلیغاتی آمریکا را آشکار ساخت. این «شاخه زیتون» نه نماد صلح و همکاری، بلکه ابزاری برای فشار و تهدید بود؛ چرا که همزمان با این سخنان، واشنگتن مواضع خصمانه و تحریم‌های همه‌جانبه علیه ملت ایران را ادامه می‌دهد. این اقدام نشان‌دهنده تداوم سیاست «فشار حداکثری» و تلاش برای تحمیل اراده یک‌جانبه است، نه میل واقعی به گفت‌وگوی سازنده. جمهوری اسلامی ایران ضمن رد این نمایش‌های نمایشی و شعارهای توخالی، تأکید کرده است که هیچگاه فریب این «شاخه زیتون‌های توخالی» را نخواهد خورد و تنها راه تحقق امنیت و صلح پایدار در منطقه، احترام به استقلال و حق تعیین سرنوشت ملت‌ها، و پایان دادن به رفتارهای سلطه‌جویانه آمریکا و متحدانش است. در مقابل این سیاست، جمهوری اسلامی ایران بار دیگر با قدرت و صلابت، از مواضع اصولی خود دفاع کرد. بیانیه اخیر وزارت امور خارجه در واکنش به اظهارات ترامپ، آشکارا از رویکرد دشمن‌ستیز و واقع‌گرایانه جمهوری اسلامی پرده برداشت. در این بیانیه، تأکید شد که آمریکا در حالی ایران را متهم می‌سازد که خود بزرگ‌ترین حامی ماشین کشتار رژیم صهیونیستی است و در سایه این حمایت، ملت‌های فلسطین، سوریه، لبنان و یمن را با ویرانی و مرگ روبرو کرده است. هم‌زمان با این تحرکات، عباس عراقچی، وزیر امور خارجه دولت چهاردهم، نیز در حاشیه نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، با تصریح بر نقش قدرت دفاعی، مردمی و علمی کشور در پیشبرد مذاکرات، تأکید کرد که اصول جمهوری اسلامی در مذاکرات تغییرناپذیر باقی خواهد ماند. وی خاطرنشان ساخت که اگر آمریکا یا متحدانش قادر بودند اراده خود را به‌صورت نظامی تحمیل کنند، هرگز تن به مذاکره نمی‌دادند. او گفت: «این قدرت بازدارندگی جمهوری اسلامی است که دشمن را ناگزیر از نشستن پشت میز مذاکره کرده است.» عراقچی همچنین با اشاره به احتمال حصول توافق در مذاکرات غیرمستقیم، تصریح کرد که میدان مذاکره، میدان چانه‌زنی و روایت است؛ اما جمهوری اسلامی با پشتوانه مردمی، قدرت دفاعی و گفتمان انقلابی، همواره در موضع قدرت وارد مذاکره شده و از منافع ملت ایران دفاع کرده است. افزون بر این، وزیر خارجه آمریکا نیز هم‌زمان با تحرکات ترامپ، دیدارهایی در استانبول با تروئیکای اروپایی طرف برجام انجام داده است. این دیدارها که با هدف هماهنگی بیشتر در قبال ایران و بررسی بحران اوکراین برگزار شد، نشانگر تلاش غرب برای یافتن اجماع جدیدی علیه جمهوری اسلامی است. اما تجربه ثابت کرده است که آنچه آینده منطقه را رقم خواهد زد، نه ائتلاف‌های پوشالی غربی، بلکه اراده ملت‌های مستقل و اصیل خواهد بود. در این میان، نکته مهم آن است که جمهوری اسلامی ایران، نه با ادعاهای رسانه‌ای و نه با حربه‌های تهدید و تحریم، بلکه با اتکا به توانمندی‌های بومی، دیپلماسی مقتدر و پایداری ملی، مسیر دفاع از حقوق حقه خود را طی کرده و خواهد کرد. آینده منطقه در گرو تقابل این دو منطق است: منطق زور و سلطه از یک سو، و منطق مقاومت و عزت از سوی دیگر. جمهوری اسلامی ایران با تکیه بر اصول خویش، نه‌تنها این نبرد را در حوزه رسانه و دیپلماسی پیش خواهد برد، بلکه به تعبیر عراقچی، «هر مذاکره‌کننده‌ای که پشتش به فرهنگی غنی، تمدنی دیرینه و قدرت دفاعی مردمی گرم باشد، بی‌تردید برنده میز مذاکره خواهد بود».

ابوترابی: جمعیت امروز مهمترین مسئله کشور است

آمریکا عامل ناامنی است نه ایران

امام جمعه موقت تهران گفت: در شرایطی که اسرائیل فجیع‌ترین کشتار را به نیابت از آمریکا مرتکب، سرزمین‌هایی از کشورهای اسلامی را اشغال و مرتکب نقض حاکمیت ملی لبنان، سوریه و یمن شده، رئیس جمهور آمریکا با وقاحت آشکار ایران را تهدید امنیت منطقه می‌داند.

به گزارش سرویس سیاسی زمان، حجت‌الاسلام سید محمدحسن ابوترابی‌فرد امام جمعه موقت تهران در خطبه‌های نماز عبادی-سیاسی این هفته‌ی پایتخت که در محل دانشگاه تهران اقامه شد، طی سخنانی ضمن اشاره به اهمیت موضوع جمعیت، بیان کرد: این موضوع امروز مهم‌ترین مسئله کشور است و بارها مورد تأکید رهبر معظم انقلاب قرار گرفته است. وی با بیان اینکه نهاد خانواده رمز تعالی جامعه است، افزود: مرد و زن در نهاد خانواده نقش والایی دارند و باید این مسئله مورد دقت قرار بگیرد؛ در حدیث آمده بانوان رکن تعالی جامعه هستند و خانم‌ها خانواده را ساخته و اهل خانه اوج می‌گیرند. خطیب جمعه تهران گفت: مسئله‌ی جمعیت در کشور به‌حدی رسیده که باید به دستورکار و اولویت اول نهادهای مختلف قرار بگیرد؛ قوا و وزارتخانه‌های مختلف در این زمینه مسئولیت دارند و باید برای اصلاح روند ساختار سنی جمعیت گام‌های جدی برداشته شده و مسیر اجرای سیاست‌های کلی جمعیت و هم‌چنین قانون جوانی جمعیت هموار شود. مسئولان و مردم در این زمینه دقت نظر داشته باشند تا در زمینه سالخوردگی جمعیت با چالش‌های چند بُعدی مواجه نشویم. ابوترابی‌فرد با ذکر آمارهایی از کاهش روند موالید در کشور در سال‌های گذشته، ضمن انتقاد از این روند و توجه به لزوم ترمیم ارتقای موالید، بیان کرد: بررسی آمارهای جمعیتی حکایت از حرکت به سوی سالخوردگی دارد؛ در زمینه جمعیت هشدار جدی برای آینده کشور وجود دارد.

مقامات نباید این مسئله را به‌عنوان نخستین موضوع در دستورکار قرار دهند؟ در یکی از استان‌های کشور میزان مرگ و میر بر میزان موالید سبقت گرفته و اگر این روند ادامه یابد، تهدیدی برای هویت ملی، فرهنگی و تاریخی کشور است. وی با اشاره به فرصت‌ها و ظرفیت‌های جمعیتی کشور نیز خاطر نشان کرد: در این زمینه ظرفیت خوبی وجود دارد و باید دولت با فراهم آوردن زمینه‌های لازم از این فرصت برای پاسداری از هویت جمعیتی کشور بهره بگیرند. تا سال ۱۴۳۰ بیش از دوسوم جمعیت کشور در سنین ۱۵ تا ۶۵ سال هستند و قدرت متراکم تحولات عظیم وجود دارد. باید از تمام ظرفیت‌ها برای بهره‌گیری از سرمایه انسانی استفاده شود و برنامه‌ریزی مناسب برای مشکلات سالخوردگان نیز اهمیت فراوان دارد. باید برای جوانان برنامه‌ریزی مناسب داشت. امام جمعه موقت تهران در خطبه‌ی دوم نماز نیز با اشاره به سالروز شهادت آیت‌الله رئیسی و همراهانش در ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳، عنوان کرد: در آن حادثه موجی از غم برای ملت ایران رقم خورد؛ شهید رئیسی در دوران کوتاه مدیریت کلان کشور گام‌های بلندی در گسترش روابط خارجی، حضور در نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای و اصلاحات اقتصادی و تصمیم مهم اصلاح نظام ارزی برداشت. حضور مردم در تشییع وی، نشان از اخلاق‌مداری و مردم‌مداری اوست. اگر حکمرانی بر مدار اخلاق نباشد، اسلامی نیست. شهید رئیسی با روحیه خستگی‌ناپذیری همواره کنار مردم بود و رهبر انقلاب فرمودند این شهید نصاب تازه‌ای در خدمتگزاری به مردم را ثبت کرد. ابوترابی گفت: شهید رئیسی اخلاق را پاسداشت و از تنفرپراکنی دور بود و می‌توان رگه‌های مهم حکمرانی اسلامی را در دوره سه ساله این شهید مشاهده کرد. ابوترابی‌فرد در واکنش به سفر اخیر ترامپ به کشورهای عربی گفت: او با هدف بازاریابی و تأمین مالی و هم‌چنین پوشش جنایات اسرائیل به منطقه سفر کرده، سخنانی گفته که دارای سطح دیگری در تحریف جسورانه واقعیت و حقایق روشن پرداخته است. در شرایطی که اسرائیل نیمی از چهره سیاه خود را به نمایش گذاشته و فجیع‌ترین کشتار را به نیابت از آمریکا و غرب مرتکب شده و سرزمین‌هایی از کشورهای اسلامی را اشغال کرده و مرتکب اقدامات تروریستی و نقض حاکمیت ملی لبنان، سوریه و یمن شده، با وقاحت آشکار ایران را به‌عنوان تهدید امنیت منطقه یاد می‌کند. خطیب جمعه تهران عنوان کرد: ایران تهدیدی برای آمریکا و اسرائیل بوده و عامل پشتیبانی و وحدت امت اسلام است؛ دفتر دولت فلسطین در غزه در اسفند ۱۴۰۳ اعلام کرد اسرائیل با پشتیبانی غرب بیش از ۵۰ هزار غیرنظامی، ۱۸ هزار کودک و ۱۲ هزار زن را کشته است. در ساعات حضور رئیس جمهور آمریکا در منطقه که خود را تأمین‌کننده امنیت کشورهای اسلامی معرفی می‌کند با حمایت تمام عیار آمریکا، غزه از دسترسی به نیازهای اولیه برای ادامه حیات خود محروم شده و ۳۵۰۰ کودک در معرض جان باختن و بیش از ۲۵ هزار مجروح به درمان فوری و دارو نیاز دارند که در محاصره‌اند. ابوترابی‌فرد خاطر نشان کرد: آمریکا از ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تا امروز در هفت دهه از هیچ شرارتی برای تهدید امنیت ملی و سرزمینی و ممانعت از پیشرفت و توسعه ایران و ارتقای رفاه عمومی دریغ نکرده است؛ حمایت از صدام، شدیدترین تحریم‌ها و نقض حقوق انسانی در کارنامه آمریکاست. امیدواریم با وحدت امت اسلام، راه برای افزایش اقتدار اسلامی و حراست از منافع ملل منطقه برابر زیاده‌خواهی آمریکا هموار شود.

شهید رئیسی سیاستمداری اخلاق‌محور بود

مشاور رئیس‌جمهور شهید گفت: «شهید رئیسی سیاستمداری اخلاق‌محور بود. در گفتار و رفتار، معیارهای اخلاقی را رعایت می‌کرد و هیچ‌گاه قدرت، روح او را تحت تأثیر قرار نداد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، نماز جمعه این هفته تهران با حال و هوای تجلیل و بزرگداشت رئیس‌جمهور شهید، آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی و یاران همراهش برگزار شد. در پیش‌خطبه این مراسم، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدرضا تقوی، مشاور رئیس‌جمهور شهید، سخنانی پیرامون جایگاه اخلاقی، مدیریتی و روحیه مردمی آن شهید والامقام ایراد کرد. تقوی با قرائت آیاتی از قرآن و درود بر ارواح طیبه شهدا، به ویژه شهدای عرصه خدمت، تأکید کرد: «ملت وفادار، بصیر و قدرشناس ایران اسلامی در هفته پیش‌رو، با شکوهی خاص از شهدای خدمت، به ویژه سیدالشهدای این کاروان، شهید آیت‌الله رئیسی، تجلیل خواهند کرد.» وی با اشاره به همراهی دیرینه‌اش با شهید رئیسی، به تشریح ابعاد مختلف شخصیت او پرداخت و گفت: «شهید رئیسی سیاستمداری اخلاق‌محور بود. در گفتار و رفتار، معیارهای اخلاقی را رعایت می‌کرد و هیچ‌گاه قدرت، روح او را تحت تأثیر قرار نداد. او از سطوح پایین خدمت به عالی‌ترین مراتب مدیریتی کشور رسید، اما هرگز اخلاق و تواضع را فراموش نکرد.» مشاور رئیس‌جمهور شهید تصریح کرد: «قوه قضائیه قدرت عظیمی دارد و شهید رئیسی در رأس این قوه نیز دچار لغزش نشد. پس از آن هم در جایگاه ریاست جمهوری با نقدپذیری، تواضع و سعه صدر، الگویی برای مدیران نظام اسلامی بود.» او با اشاره به تجربه‌های شخصی خود از روحیه مردمی شهید رئیسی افزود: «او عاشق خدمت به مردم بود. هیچ‌گاه از میان مردم جدا نشد. در حوادث طبیعی مانند زلزله و سیل، شخصاً در میدان حضور پیدا می‌کرد و می‌گفت که گزارش‌ها دل او را آرام نمی‌کند، خودش باید مشکلات را از نزدیک ببیند.» تقوی همچنین به بی‌اعتنایی شهید رئیسی به دنیا و مظاهر آن اشاره کرد و گفت: «زندگی او ساده، شفاف و بی‌آلایش بود. در خانه‌ای ساده، بی‌زرق و برق، همچون یک کارمند معمولی زندگی می‌کرد. نه ثروتی اندوخته بود، نه ملکی برای خود ساخته بود. این همان سبک زندگی علوی بود که شهید رئیسی در عمل به آن پایبند بود.» وی در ادامه به روحیه دینی و معنوی رئیس‌جمهور شهید پرداخت و گفت: «نماز، دعا، توسل و روضه‌های ماهانه‌اش ترک نمی‌شد. حتی در جلسات دیپلماتیک بین‌المللی مانند کرملین، وقت نماز که می‌رسید، با هماهنگی قبلی نمازش را اقامه می‌کرد؛ و این افتخار ماست، نه ضعف.» تقوی با اشاره به عشق شهید رئیسی به محرومان و طبقات مستضعف جامعه افزود: «او مردم‌دار بود و محرومان را بیش از دیگران دوست داشت. این از توصیه‌های امیرالمؤمنین (ع) است و او آن را سرلوحه خدمت خود قرار داده بود.»او همچنین تأکید کرد که باید این سبک مدیریتی، اخلاقی و ایمانی به عنوان الگوی نسل جوان تبیین شود و گفت: «شهید رئیسی مدیری در تراز نظام اسلامی بود؛ شجاع، خستگی‌ناپذیر و اهل توسل. به تعبیر مقام معظم رهبری، دل‌شکسته از ناسپاسی‌ها، اما باز هم شبانه‌روز برای مردم تلاش می‌کرد.» در پایان، سخنان سیدرضا تقوی، با آرزوی توفیق روزافزون برای خادمان ملت و طلب رحمت برای شهدای خدمت، به ویژه رئیس‌جمهور شهید، به پایان رسید.

پزشکیان، کارشناسان را برای رفع مشکلات آب و کشاورزی فراخواند

ادامه از صفحه ۱

پزشکیان با تاکید بر اینکه باید در هر زمینه‌ای به دنبال روش‌هایی باشیم که ما را به توسعه پایدار و ماندگار رهنمون می‌کنند، تصریح کرد: در سفری که به کرمانشاه داشتیم، دیدم که بخش قابل توجهی از اراضی به کشت چغندرقند اختصاص یافته بود؛ سوال اساسی این است که آیا با توجه به اقلیم، وضعیت آب و صرفه اقتصادی، چغندرقند بهترین محصول برای کشت در کرمانشاه هست یا نه؟ آیا توجه به وضعیت منابع آب و نیز محصول نهایی، محصول بهتری نمی‌شود در این استان کشت کرد و سوال مهم‌تر اینکه آیا با توجه به تشدید تنش آبی، اساسا کشت و کار در این مناطق کار عاقلانه‌ای هست یا نه؟ رئیس جمهور با یاری طلبیدن از اساتید و کارشناسان حاضر در این نشست و نیز همه صاحب‌نظران این حوزه، برای غلبه بر مخاطرات ناشی از محدودیت منابع آبی و اصلاح شیوه‌های کشت و کشاورزی گفت: به این نشست آمده‌ام تا نظرات و راهکارهای شما را بشنوم و با یکدیگر درباره بهترین راهکارها گفت‌وگو کنیم. اگر چه ساعت این نشست رسمی محدود است، اما اگر شما حاضرید در این زمینه مسئولیت بپذیرید من محدودیت زمانی برای گفت‌وگو با شما ندارم و می‌توانیم در فرصت دیگری مفصل بحث کنیم. پزشکیان با بیان اینکه اگر آمادگی دارید در این زمینه مسئولیت بپذیرید، اختیارات لازم به شما اعطا شده و حمایت‌های لازم نیز از شما به عمل خواهد آمد، خاطرنشان کرد: حتی می‌توانیم مسئولیت کارها را در بخش‌های مختلف کشور، بر اساس اقلیم و مناطق مختلف آب و هوایی به شما واگذار کنیم تا با همراهی یکدیگر مشکلات ناشی از کم‌آبی و الگوهای غلط کشاورزی را حل و فصل کنیم.

سرمقاله

چرا ترامپ در اولین سفر خارجی به خلیج فارس سفر کرد؟

جواد حیران نیا

دونالد ترامپ رئیس جمهور آمریکا در اولین سفر خارجی خود (غیر از سفر واتیکان) به خلیج فارس و کشورهای عربستان، قطر و امارات متحده عربی سفر کرده است.

ترامپ در دور اول ریاست جمهوری نیز در اولین سفر خارجی خود به عربستان سفر کرده بود و در دور دوم ریاست خود علاوه بر عربستان، قطر و امارات را نیز در برنامه سفر خود قرار داد. بدون شک یکی از مهمترین دلایل این سفر ثروت و توان اقتصادی این کشورها جهت سرمایه گذاری در آمریکا است. موضوع مهم دیگر رایزنی در خصوص پرونده هایی، چون غزه، سوریه و ایران است. همچنین این سفر از بعد ساختاری و نقش این کشورها در نظم آینده بین المللی برای واشنگتن حائز اهمیت است. در زمانی که ایالات متحده توان و ظرفیت لازم برای رسیدگی به بحران‌های جهانی را ندارد و تمایل دارد بیشتر بر مسائل داخلی متمرکز شود، بسیاری از وظایف دیپلماسی و سیاست‌ورزی را به شرکایی واگذار می‌کند که مورد اعتماد هستند. از دیدگاه آمریکا، قطر، عربستان سعودی و امارات همان شرکایی هستند که می‌توانند بار دیپلماسی، حل‌وفصل منازعات و مدیریت بحران در منطقه را به دوش بکشند. در واقع این سفر علاوه بر اینکه حرکتی راهبردی برای تثبیت قراردادهای اقتصادی پرمخاطره است، به دنبال تعمیق نفوذ ژئوپلیتیکی آمریکا در بحبوحه رقابت فزاینده جهانی است. این سفر در حالی صورت می‌گیرد که منطقه در مقایسه با سفر ترامپ در دور اول ریاست جمهوری تفاوت‌های چشمگیری کرده است. کشورهای منطقه تجربه تحولات و منازعات بعد از بهار عربی در سال ۲۰۱۱ را در یاد دارند. مناقشاتی که سوریه و یمن را به ویرانه تبدیل کرد و کشورهای منطقه را درگیر تنش‌های ثبات زدا برای افزایش وزن منطقه‌ای خود کرد. نقطه عطف این تحولات که بر درک امنیتی اعراب خلیج فارس از آمریکا تاثیر گذاشت حمله به ارامکو عربستان بود. در سپتامبر ۲۰۱۹، حمله موشکی حوثی‌ها به تأسیسات نفتی عربستان باعث اختلال در تولید روزانه ۵.۷ میلیون بشکه نفت – یعنی تقریباً نیمی از تولید نفت سعودی – شد. زمانی که ریاض انتظار حمایت آمریکا را داشت، ترامپ گفت: «آن حمله به عربستان بود، نه به ما». عدم اقدام ترامپ در مواجهه با حملات ۲۰۱۹ باعث شد تا رهبران عربستان سعودی و امارات متحده عربی به اعتبار ایالات متحده به‌عنوان یک شریک امنیتی و تأمین‌کننده بازدارندگی در برابر تهدیدات منطقه‌ای شک کنند. تقریباً بلافاصله پس از حملات ۲۰۱۹، مقامات ارشد در ریاض و ابوظبی به‌طور جداگانه با همتایان ایرانی خود تماس گرفتند تا تنش‌ها در خلیج فارس را از طریق ارتباط مستقیم در مورد امارات و به‌طور غیرمستقیم با استفاده از عراق و پاکستان به‌عنوان واسطه‌ها برای عربستان، کاهش دهند. آشتی ریاض با تهران نیز ناشی از فهم تغییرات ساختاری (سیاست خارجی آمریکا) بر سیاست منطقه‌ای است. جایی که مهار چین برای واشنگتن اهمیت به مراتب بیشتری دارد تا درگیر شدن در جنگ‌های خاورمیانه. اگرچه در بحث‌های تئوریک، صحبت از منطقه گرایی می‌شود ولی تحولات منطقه خلیج فارس بیشتر از متغیرهای ساختاری متاثر بوده تا دروندادهای منطقه‌ای. تاثیر دیگر ساختار بر منطقه، ناشی از نظم در حال گذار جهانی است. نظامی که البته استقلال عمل بیشتری به کشورهای منطقه نیز داده است. هر چند این استقلال عمل ناشی از اجبار است ولی عربستان را سوق داد تا مسائل فوری امنیتی خود با حوثی‌ها یمن و ایران را بدون مشارکت آمریکا حل کند. ریاض دریافت آمریکا یا تمایل ندارد چنین مسائلی را حل کند یا اساسا توان آنرا ندارد. از طرف دیگر «استقلال استراتژیک» در نتیجه الزامات ساختاری و تغییر در سیاست خارجی آمریکا به منطقه، باعث متنوع سازی شرکای استراتژیک از سوی کشورهای عربی خلیج فارس نیز شده است. بر این اساس سفر ترامپ از جهت آینده نظم جهانی نیز حائز اهمیت است. تاکنون رویکرد ترامپ به کشورهای عربی خلیج فارس نوعی رویکرد معامله محور بوده است. یعنی اعراب خلیج فارس این درک را از سیاست‌های او ندارند که فراتر از معاملات اقتصادی و تجاری است. به عبارت دیگر «شریک بودن» آمریکا برای آنها دچار تزلزل شده است. بر این اساس آنها ضمن اینکه خود را مشتاق سرمایه گذاری در آمریکا می‌دانند، خواهان تغییر سیاست، وضوح راهبردی و شراکتی واقعی برای شکل‌دادن به نظم آینده نیز هستند. اینکه ترامپ چارچوب منسجم ارائه دهد یا صرفاً پیروزی‌های مقطعی را دنبال کند، نه‌تنها سرنوشت روابط آمریکا و خلیج فارس، بلکه جایگاه جهانی آمریکا را تعیین خواهد کرد. نکته مهم دیگر این سفر تغییر رویکردی است که از سال‌های پیش از سوی اعراب خلیج فارس نسبت به ایران صورت گرفته است که نقطه عطف آن در آشتی میان عربستان و ایران متجلی شد. همچنین حمایت این کشورها از مذاکرات ایران و آمریکا نیز ناشی از تغییرات منطقه‌ای است. عربستان و امارات از مخالفان برجام بودند و در حال حاضر نه تنها از آن حمایت می‌کنند بلکه «انور قرقاش» مشاور رئیس امارات حامل نامه ترامپ به آیت الله خامنه‌ای می‌شود. از سوی دیگر عربستان نیز برای میانجیگری اعلام آمادگی می‌کند و «خالد بن سلمان» وزیر دفاع عربستان و برادر «محمد بن سلمان» با آیت الله خامنه‌ای دیدار می‌کند؛ دیداری که قبل از دور مذاکرات ایران و آمریکا بود و این تضمین به ایران داده شد که اجازه نخواهند داد از قلمرو آنها برای هرگونه عملیات نظامی آینده‌ای از سوی آمریکا علیه تهران استفاده شود. کشورهای عربی خلیج فارس نمی‌خواهند در هر گونه درگیری میان ایران و اسرائیل/آمریکا درگیر باشند. در خلال دو جنگ مستقیم میان ایران و اسرائیل نیز آنها اعلام بی طرفی کرده بودند. سیاست منطقه‌ای آنها مبتنی بر رویکری اقتصادی است و ثبات منطقه‌ای برای پیش بردن چشم اندازهای اقتصادی آنها حیاتی است؛ لذا سیاست تنش زدایی با ایران در این راستا حائز اهمیت است. از طرف دیگر اعراب در سفر ترامپ، او را برای توقف جنگ غزه تحت فشار قرار خواهند داد. به نظر نمی‌رسد موضوع عادی سازی روابط ریاض و تل آویو در دستور کار باشد. چرا که جنگ غزه در جریان است و طرح چنین موضوعی هزینه‌های سیاسی برای ریاض خواهد داشت. تا چشم اندازی برای تشکیل کشور مستقل فلسطین نیز وجود نداشته باشد، بعید است ریاض روند عادی سازی روابط با اسراییل را در دستور کار قرار دهد. در موضوع سوریه نیز احتمالا کشورهای عربی خلیج فارس از ترامپ برای برداشتن تحریم‌های سوریه مطالبه داشته باشند. دولت جدید سوریه با اعراب خلیج فارس را دستور کار قرار داده است. حتی «احمد الشرع» رئیس جمهور این کشور پیش از قرار گرفتن در این سمت، از مدل توسعه عربستان تمجید کرده بود که خواهان دنبال کردن این مدل برای سوریه پس از اسد شده بود.

ضمن اینکه «الشرع» تمایل به همکاری با غرب را نیز ابراز کرده است. این موضوعات از دید آمریکا و شرکایش به معنای ممانعت از نفوذ ایران، چین و روسیه در سوریه خواهد بود.

Alborz.payam@gmail.com